

La carrossa del Marquès de Castellbell. Entre la llegenda i la història.

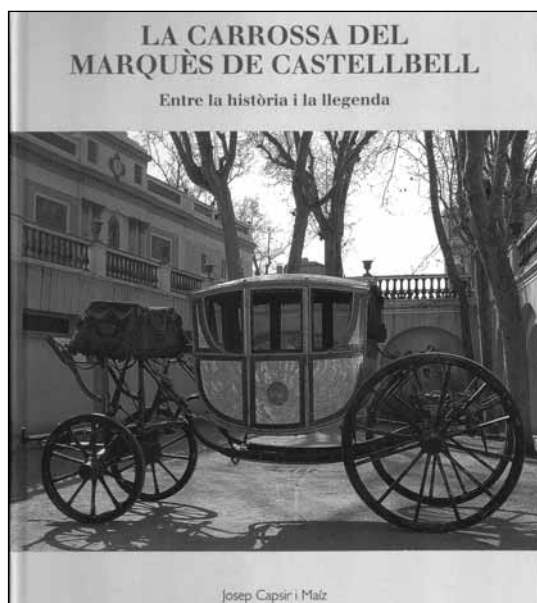
Josep Capsir

Sant Feliu de Llobregat: Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, 2007.

resenyes

M. LUZ RETUERTA JIMÉNEZ

A Catalunya, l'estudi del patrimoni moble, especialment del mobiliari, ha estat oblidat i sobretot poc difós entre el públic no especialitzat, i és per això que no són gaire freqüents les monografies com aquesta. D'aquí ve l'excepcionalitat d'aquest llibre dedicat exclusivament a una carrossa. Encara que aquesta carrossa del Marquès de Castellbell formi part dels signes d'identitat de la ciutat de Sant Feliu de Llobregat.

En aquesta obra, Josep Capsir, conservador del Museu de les Arts Decoratives de Barcelona i especialista en carruatges, duu a terme un estudi a fons de les característiques artístiques i de l'evolució formal d'aquesta berlina de final del segle XVIII, aprofundint de manera especial en els diversos tractaments de restauració que ha rebut al llarg dels segles. Anteriorment, l'autor ja havia fet una aproximació a un altra carrossa emblemàtica de Catalunya, com és la carrossa del marquès d'Alfarràs.

L'obra tracta, també, de la història i la llegenda elaborades entorn del carruatge. A la llegenda, s'hi troba l'episodi que identifica la carrossa del marquès de Castellbell amb la mateixa que Manuel d'Amat, virrei del Perú, va regalar a la seva amant, Miquita Villegas, coneguda popularment com la Perricholi. Es tractava d'una resplendent carrossa daurada que més tard inspiraria obres de creadors universals, com el dramaturg Pròsper Mérimée; compositors, com Jaques Offenbach, i cineastes, com Renoir. També s'hi narren les fabulacions de l'últim marquès de Castellbell, José Luis de Vilallonga, fa poc desaparegut, que

escenifiquen la seva iniciació sexual a l'interior d'aquest carruatge. Dins d'aquesta història, trobem la narració de l'arribada d'aquesta carrossa des d'Itàlia, recollida al *Calaix de sastre*, i les cròniques sobre la seva participació en la festivitat de Corpus a Barcelona.

El treball que ressenyem és rigorós i, sobretot, s'hi fa palès l'esforç de recopilació de totes les dades possibles envers l'entorn del carruatge del marquès de Castellbell. L'autor el realitza a partir de la utilització d'una àmplia bibliografia especialitzada, bàsicament italiana i francesa, que són cultures on l'estudi del mobiliari ha estat tradicionalment present. La monografia es basa en la recerca de fonts primàries, tant dels arxius –principalment de l'Arxiu Històric de Barcelona i també de l'Arxiu Comarcal del Baix Llobregat– com en l'anàlisi comparativa de mobiliari de l'època, que es troba dipositat en diferents museus europeus. Cal destacar, a més, el material gràfic del llibre, en gran part inèdit, amb alguns dibuixos procedents de la col·lecció personal de l'autor.

L'obra també fa un recorregut per l'evolució del valor social d'aquest objecte, la carrossa, que, tot i que neix com a símbol de diferenciació social dels poderosos, amb el temps esdevé un objecte més popular vinculat a la història de Barcelona i de Sant Feliu de Llobregat, especialment des de 1863, quan el carruatge comença a participar en les processons de Corpus de Barcelona. La seva presència durant uns anys al Museu de les Arts Decoratives i Arqueològic del Parc de la Ciutadella, i, posteriorment, al Museu de les Arts

Decoratives de Pedralbes, són factors que van convertir-lo en un objecte conegut per tots els barcelonins.

Un bé originàriament de Barcelona que es va vincular a Sant Feliu de Llobregat a partir de l'any 1881, quan el marquès de Castellbell rebé en herència el Palau Falguera, i, especialment des de 1942, quan la carrossa tingué la seu definitiva a la ciutat de Sant Feliu.

L'estudi també ens aproxima a la significació actual del carruatge per als habitants de Sant Feliu de Llobregat. En

detalla els fets que han fet possible establir una relació activa de l'objecte amb el present, com ho són la seva restauració o la presència en la festa dels Tres Tombs, les últimes edicions de l'Exposició Nacional de Roses i la celebració del mil·lenari de la ciutat.

En definitiva, es tracta d'una obra atractiva, tant per la forma com pel contingut, que el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat ha tingut l'encert d'editar amb molta cura.

resenyes